

Megjeleni
szombaton reggel.

Előfizetési ár:
Egy évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor.
Egyes szám 24 fill.

HONTI LAPOK

Szerkesztő és laptulajdonos:
HALÁSZ FERENC.

Nyitótér sora 40 fill

Hivatalos
s magánhirdetések
árszabás szerint.

Többszöri hirdetések
nélkül megfelelő ár-
engedmény.

Ipolyság, 1906. július hó 28.

Andrássy Gyula gróf a vármegyei önkormányzatról.

Andrássy Gyula gróf belügyi m. kir. miniszter a belügyi költségvetés tárgyalásakor e hó 19-én mélyen járó, gondolatokban és nagyszabásu tervekben gazdag beszédet mondott a *vármegyei önkormányzatról*.

Ez a nagyjelentőségű beszéd megérdemli, hogy mély nyomot hagyjon vármegyénk memóriájában is. Azok az alapvető téglák, melyekkel a vármegyék valódi önkormányzatát Andrássy Gyula gróf megépíteni akarja, következők:

1. A vármegyei önkormányzat kifejlesztése.
2. Az államosítás elveit kimondó, különben is csonka Szapáry-féle törvénynek a törvénytárból való kitepése.
3. A vármegyei pénztárak visszaadása.
4. A főispánok kivételes hatalmának (a gyalázatos 64. §!) eltörlése.
5. Szolgálati pragmatika.
6. Közegészségügy rendezése.

Alábbiakban adjuk Andrássy Gyula gróf beszédének lényegét:

Az önkormányzat fejlesztése.

A cél az önkormányzat erőteljes kifejlesztése. Önkormányzatunk ma tulajdonképpen nincs. Ami van, az tényleg nem az, legalább nem a szó szoros értelmében. Európának nincs egyetlen olyan centralizált rendszerű állama sem, mint Magyarország. Nincs egyetlen egy állam sem, Franciaországot sem véve ki, amely pedig annyira híres a centralizációjáról, amelyben a helyhatóságok nem mozoghatnak szabadabban, mint Magyarországon. Ennélfogva minden reform főcélja kell hogy legyen, hogy valódi önkormányzatot teremtsen.

A leglényegesebb alkotmánybiztosíték az önkormányzatban rejlik. A bírói biztosíték, a bírói védelme az önkormányzati jogoknak, igenis fontos. Azon már ma is munkálkodik, hogy a közigazgatási bíróság hatáskörét kibővítsen. Ezen javaslat már munkában van a miniszteriumban.

De addig, míg maga a közigazgatási jog, maga a közigazgatási szervezet reformálva nem lesz, addig ez a védelem valami nagyon hathatós nem lesz. Az első feltétele annak, hogy az önkormányzat minden önkénytől szabadon mozoghasson, az, hogy maga a közigazgatási jog, közigazgatási szervezet tüzetes reformon menjen keresztül.

Az alkotmányos szabadságnak, legnagyobb garanciája az önkormányzat. Az önkormányzat nemcsak azért, mert a joghatáskörök precízen meg vannak állapítva, ez bizonyos önállóságot biztosít felfelé, hanem azért is, mert csak a valódi és igaz önkormányzat, a felelősséggel járó munkával összekapcsolt önkormányzat képes egy nemzetet megnevelni, a nemzetbe a politikai érettséget, bizonyos önálló jellemzőtládságot nevelni. A szabadságnak legnagyobb garanciája az ember, a társadalom, a szellem, nem pedig az intézmény. Az intézmények inkább csak közvetlen hatnak azáltal, hogy az embert megnevelik olyanná, hogy egyrészt képes legyen védeni jogait, másrészt pedig, hogy azon jogokkal úgy legyen képes élni, hogy ne idézzen elő ok és szükség nélkül nagy kríziseket.

A lex Szapáryána eltörlése.

Évek óta nagy ellentét volt egy elvi kérdésben: az államosítás kérdésében.

A nemzet ebben a kérdésben egy táborban van. Ma már a közigazgatás államosításának régi hívei is feladták elvi álláspontjukat és belátják, hogy itt, a magyar speciális viszonyok mellett, ez veszedelmes experimentum volna. Ma tehát elvi akadálya a közigazgatás reformjának többé nincsen. Ma tehát idővesztés nélkül teljes erővel azon kell lennünk, hogy a megyei szervezetet, a községi szervezetet, a választásokról szóló törvényes rendelkezéseket reformáljuk. Hogy így módunkban legyen egy állandó, nagy alkotmányos Magyarország önkormányzatát, Magyarország alkotmányos szabadságát megerősíteni.

Felvetett az az eszme is, hogy töröljük el az állami adminisztrációról szóló Szapáry-féle törvényt. Ehhez készségesen hozzájárul. Nem célunk az államosítást behozni. Ő maga annak idején rászavazott, most azonban megváltozván a nemzet politikája, nincs semmi kifogása ellene, hogy eltörléssék.

Nyugdíjviszonosság.

Kívánatos volna a nyugdíjviszonosságot, amely a törvényhatósági tisztviselők és az állami tisztviselők között ma nincs meg, törvényileg biztosítani. A törvényjavaslat csaknem készen áll. Ez a törvényjavaslat lehetővé fogja tenni azt, hogy a megyéből át lehet lépni az állami szolgálatba anélkül,

hogy elveszítse valaki nyugdíj igényét, amelyet már megszerzett. Ez nagyon méltányos és igazságos dolog, mert az a tisztviselő tulajdonképpen ugyanazt az ügyet szolgálja a megyénél, amelyet az államnál; teljesen ugyanazon célokat, hisz az állami közigazgatást ma a megye viszi, tehát teljesen igazságtalan, hogy valaki, midőn átlép ugyanazon szolgálatnak egy más ágába, annak a munkának, a melyet ugyanezen a téren már is folytatott, gyümölcsét elveszítse.

A főispán kivételes hatalma.

Egy más kérdés a főispán kivételes hatalmának kérdése.

A főispán kivételes hatalma, ahogy az tényleg van, fölösleges. A főispán kivételes hatalma egy tulságos aggályoskodásból ered. A főispán rendes hatalma teljesen elegendő ahhoz, hogy az állam nagy érdekeit megóvja. Ezen rendkívüli hatalom, ugy legalább, mint ez ma törvényeinkben le van fektetve, eltörölhető.

Ha nem volnának Magyarországon olyan pártok, amelyek esetleg a magyar állameszmével is szembe kerülhetnek, ha nem volna meg az a veszély, hogy egyes megyékben felülkerekedhetnek olyan irányok, amelyek veszélyeztethetik legnagyobb érdekünket, állami létünk biztonságát, akkor talán a főispáni állást is teljesen feladhatnók, mert — sok tekintetben az alispán és főispán közötti dualizmus nehézségekkel jár.

Szolgálati pragmatika.

A fegyelmi eljárás szabályai a szolgálati pragmatika megoldásával a kormányfoglalkozni fog. Ezeket programjába fel is vette, de ennek részleteit nem volt még idő pontosan megállapítani.

Járási önkormányzat.

A községek finánciális helyzete nyomasztó. A kormány ezzel az ügygyel már is foglalkozott és minden esetre szíven fogja hordani a községek érdekét. A kormány ismeri és tudja, hogy azok helyenkint igazán tünetetlen állapotban vannak, hogy olyan terheket kénytelenek elviselni, melyekhez nincs meg az anyagi erejük.

A pótdadó igazságtalan. Az a régi időből megmaradt intézmény, hogy a puszták a pótdadónak csak a felét fizessék, ellentétben van a modern adópolitikával, ellentétben van azzal az

eszmével, hogy a szegény terhét enyhítsük, a gazdagét arányosan emeljük.

Nagyon helyes eszme a járások reformálásának eszméje. Igazi, életerős önkormányzatot csakis a járásban fogunk teremthetni. A községek nagyrésze nálunk nem bír elég intelligenciával. Más országokban a község a hordozója az önkormányzatnak; az ország nagy részében nincs elég értelmesség a községben. A megye megmátrástul nagy egység, ott az érdekeltég nem érvényesül eléggé. Pedig a valódi önkormányzat fáradsággal, munkával jár, munkát és fáradságot pedig rendszeren csak olyan ügyekben fejtenek ki az emberek, a melyben közvetlen érdekük van. A községek ellenőrzése, a közegészségügy s az utak ügyes ellátása tekintetében a járásnak kellene egy önkormányzati szervet adni. Persze ez is olyan kérdés, a mely csak az egész reformmal kapcsolatosan oldható meg.

A vármegyék pénzkezelése.

A pénztárak kérdésében teljesen igazolt az az álláspont, amely azt mondja, hogy szükséges, hogy a megye pénzét olyan közegek kezeljék, a kik a megyétől függenek, mert éppen most tapasztaltuk, hogy az az egy tény, hogy nem ilyenek kezelték a megye pénzét, hanem olyanok, a kik teljesen a kormánytól függenek, illuzóriussá tette a törvénynek azon szabályát, amely az alispánnak jogát teljes mértékben biztosítja s e végett ez a biztosíték papíron maradt. Papíron maradt azért, mert az, a kinek azt végrehajtani kellett volna, a kormány világosan törvénybe ütköző rendeletének engedelmesskedett. Másrészt az álláspont is jogosult, amely szerint az adminisztráció mindennapi érdekeinek jobban felel meg a mai megoldás, még pedig

éppen a megyék szempontjából.

Nagyon kívánatos lenne, hogyha ezzel a kérdéssel foglalkozó egyének ehhez a kérdéshez hozzászólásának és azért szándékában van speciálisan erről a kérdéstről valószínűleg az ősz elején egy nagyobbkörű ankettét tartani.

A közegészségügy reformja.

A közegészségügy terén roppant sok mulasztást követett el a magyar állam. Ez pedig leginkább annak tulajdonítható, hogy a publikum, a nagyközönség maga nem érti ennek a horderejét, nem kívánja az ilyen természetű rendszabályokat. Az angol nemzet a leggyakorlatibb nemzet a világon és a modern közigazgatást éppen a közegészségügy terén fejlesztette leginkább. Ott a kormánynak az óriási nagy decentralizáció és önkormányzat dacára nagy hatalmat, kényszerítő hatalmat adott. A közegészségügyben drasztikus rendszabályokhoz nyultak, amelyekben azonban meg is volt a gyakorlati eredményük, mert pl. Viktória királynő uralkodása alatt az átlagos emberi élet 10 évvel hosszabbodott meg. Hát ez gyönyörű eredmény. Ha ezt csak megközelítőleg elérhetnők, nagyobb érdeket szerezünk az ország iránt, mint sok más jelszónak a megvalósításával. Erre különösen szükségünk van, mert Európának a legkevésbé sűrűséggel bíró lakossága a magyar. Egy négyzet kilométerre 59 ember esik Magyarországon, holott Ausztriában valami 80, Németországban pedig 101 ember esik egy négyzetkilométerre. És akkor, amikor a sűrűség ilyen csekély, ugyanakkor a halandóság nálunk nagyobb, mint másutt és az életkor átlaga Magyarországon a legrövidebb.

Felvetették azt az eszmét, hogy a közegészségügyet államosítsuk. Hát az államosítás mellett sok szól, de a lé-

nyeg abban van, hogy kellőleg dotált orvosi karral rendelkezessünk a vidéken.

Nem a közegeknek, nem a megyéknek mulasztása, ha sok községi és kör-orvosi állás nincs betöltve, hanem annak a következménye, hogy nem lehet orvost találni, mert abból a fizetésből, amit ott adnak, nem élhet meg az orvos. Legfontosabb az orvosi karban a fizetési viszonyok rendezése olyképpen, hogy szegényebb vidékek az államtól e célra pótlékot kapjanak.

Ipolyság, július 27.

Közigazgatási bizottságunk augusztus hó elején Lits Gyula vármegyének főispánjának elnöklete alatt rendes havi ülést tart.

A közigazgatási reform. A belügyminiszterium törvényelőkészítő osztálya a törvényhatóságokról szóló 1886. évi XXI. te. reformjára vonatkozó anyagot már sorényen gyűjtö s a törvény revizionális munkáitánál a törvényhatóságoknak, közte vármegyéknek is, a kormányhoz e tárgyban intézett memorandumait is felhasználja. A kormány az alkotmányvédelmi szempontból oly fontosnak bizonyult kérdéseket nevezetesen az adók és ujjonok ex-lexben való kiszolgáltatását a készülő törvényjavaslat keretében fogja szabályozni. A törvény biztosítani fogja a törvényhatóságok személyi és dologi költségeinek állami hozzájárulását is, mely a jövőben rendeletileg nem szüntethető majd meg. A kormánybiztosok, királyi képviselők és királyi biztosok jogköre is intézményes szabályozást nyer, mely szerint a kormány a jövőben bizonyos esetekben csak a képviselőház hozzájárulásával küldhet ki kormánybiztosokat. A királyi biztosokat, illetőleg királyi képviselőket csak a képviselőkkel együtt járó jogok illethetik meg, melyek csak reprezentacionális jellegűek lehetnek. Ezzel kap-

Kicsi fakoporsó...

Kicsi fakoporsó

Olesó donga fából...

Ott térdel egy asszony

És a könye ráhull.

Pici kis tákolmány,

Arasznyi deszkája...

Betakarják földdel,

Hantot szórnak rája.

Apró négy szál deszka,

Gyalulatlan vége...

Benn nyugszik egy asszony

Egész mindensége.

Iff. Lukács Gyula.

Pusztulás.

(Rajz)

Irta: HONTI HENRIK.

— Jó éjszakát! esókolom a kezeit! —
igyen bucsuzott Balogh Károly a leánytól,
majd dacosan, nekiszegedve a kezét.

Fehér Klári utána nézett és könnyedén
felvonta gömbölyü vállait.

— Hát eredj! bánom is én?!

Iszen az volt a baj. Azért is ment el
Károly, mert a leálynak mindegy volt:
megye-e, marad-e? és amíg Klári muló
bosszusággal intézte el a dolgot, Balogh
Károlynak nagyon megnehezedett a szakításól a szíve.

Ó, nem így gondolta ő ezt.

Már annyira összeszoktak, hogy álmaik
egy közös fészekbe szálltak, egy édes, puha
meghitt fészekbe, ahol ő meg a Klári egy
pár... De jött egy más, a leány lassan
elfordult tőle és ma este már annyira ki-

tüntette ezt a mást az ő rovására, hogy
megalázkodás nélkül nem maradhatott
többé mellette.

Megszegte a derekát és — eljött.

Kihajol a szobája ablakán és kinéz a
szürke éjszakába. Eső szitált és a nyirkos
falra csapott olyan jól esett lázas fejének,
amit majd szétpatantott a lázongó gondolatok raja.

Az eső elállt, csak itt-ott hallatszott
egy-egy kései esópp koppanása, és mikor
az ég felhőkárpitját egy darabon fölhaj-
totta az üde tavaszi szél, élénk ragyogás-
sal bujtak elő a fényes csillagok.

Zaklatott idegei elcsitulak a békés éj-
szakában és valami végzetszerű megnyug-
vás kelt a lelkében, egy hang pedig azt
sugta neki:

— Hiába!... ennek így kellett lenni!

Fölkelt a hold. A felhők sötét szélét
sárgás arannyal szegte be és Balogh Ká-
roly a karjaira hajtotta le a fejét, hogy

Sirolin

Emeli az étvágyat és a tevésséget, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
kőhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor
„Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

esolatban újabb szabályozást nyer a főispáni jogkör is. A törvényhatósági autonómia teljes kiépítésével kapcsolatban a b. ügyi kormány és a municipiumok között fölmerülő vitás ügyek elbírálására — a kormány előtt a közigazgatási bíróság reformját tárgyzó kész törvényjavaslat fekszik. Mindezen reformok megvitatására gróf Andrassy Gyula belügyminiszter szeptember hó második felére ankétet hív egybe, amelyre a kormány meghívja a törvényhatóságok képviselőit is.

A TÁRSASÁG.

(Esti sétá.)

Kedves Szerkesztő!

Nyujtsa a karját, kedves Szerkesztő, és csináljunk egy esti sétát.

Tudja, ezzel a sétával azért kinzom meg magát, hogy tapasztalatokat szerezzon Ipolyság esti életéről.

Látja, ez a sereg röhögő suhanc alig várja, hogy uri nép, különösen asszony-fajta jöjjön feléjük. Han gosan mondják a legocsmányabb, arcpirító szavakat, és látva a hatást, arcátlan bitangással gyujtanak rá a válogatottabb trágár nótákra.

Látom, szegény barátom, hogy a keze ökölbe szorul, és alig tudja visszatartani dühe kitérését, de nőkkel van, nem csinálhat botrányt, meg azután mit is érne vele? ... maga egyedül, ez a suhanc csorda meg áll vagy tiz tagból, a kik bizony még meg is csufolnak. ... És amíg rendőrért néz körül, látom, hogy megkönnyebbül, hogy tul vagyunk a Charbidisen, pedig a másik sarkon ott a Scilla.

Kétszer olyan nagy, és kétszer olyan durva tömeg áll el az utat, a kik megjegyzéseket tesznek az emberre és olyakat köpdösnek a járdára, hogy ha a szoknya-hurc véletlenül beleér, az elveszett a ruhatarunk számára.

És sehol mentesség, sehol semmi oltalom. ... Az ugynevezett „rendőrség“ a nappali trafik-szolgálat fáradalmaiból pihen, de meg, ha ébren lenne is, miért rontanák ők a más multságát?

visszahozza képzeletébe az édes multat, amely immár álom csupán, de az ő álma, amit el nem enged, — amitől semmi hatalom meg nem foszthatja.

És csak le kellett hajtania fejét, hogy visszatérjen az, amiből ma este kiűzték. A leány mosolygó arca, ragyogó szeme, édes ajka, gömbölyű két karja ... ránevet és csak rá ... hozzásimul, hogy sohase válják tőle és néhány perc mulva szerelmesen bugja suttogó ajka:

— Klári ... édes Klári!

Éles reggeli szellő keltette fel. Zavaros pillantással nézett körül, hol van? — és amikor ágyát heveretlen látta, minden az eszébe jutott.

Ültében aludt el az ablaknál és bár fekhelye kényelmetlenül kemény volt, az álmaiban rózsaszirmokkal ágyazták be az ablakdeszkát és a mint a nap szikrázó aranyát pazarul szerteszórta az udvaron, a harmatos leveleken, a friss virágon, — úgy érezte, hogy e vesztesége nem pótolható és ez az a boldogtalanság, ami elki-séri az embert egy egész életen keresztül, mint az árnyék.

Meseszerű tavaszi reggel virradt a borus éjszakára és amíg a tegnapi est hozzászürkült az ő lelki világához, a mai reggel meleg világossága annál kirívóbbá, —

Látja, barátom, Ipolyság megyei székváros, van minden elképzelhető hivatala, kiváló intelligenciája, és este, ha a hírhedt sági por elül, nem képes az ember a város legelső helyén, a főtéren, nevetlen és haszontalan paraszt suhancoktól sétálni a járdákon. Én nekem fogalmam sincs, miért durvultak így el az erkölcsök? ...

Abban azonban megint csak igaza van, hogy nem muszáj nekünk a járdán kószálnunk, itt ugyanis egyre kerülünk kell azokat, akik ki-kiülnek a ház elé, ha nem menjünk az uton.

Az este mesés, de a szellő különös illatot hoz felénk. Mi ez? a kloakák büze a Fötéren? pedig ugy van. Az orrom nem csal ... Csak egy-ketőt kell lépniünk és az ember rosszul lesz attól a csatornától, a mely a Fötérét a Lengyel-soron át-szeli.

Igazán nem tudom, miben nyilvánul meg a mi kedves fészünk város jellege, hogyha a legeslegközepén olyan pocsoya büzlök, a mit még Disznóson (70 házszám) se túrnének egy percig se.

A legjobb, ha hazamegyünk Mit bosszankodunk mi akkor, a mikor élvezetes sétára indultunk.

— Vigyázzon, az Istenért! — örült száguldással rohan el mellettünk egy lámpátlan biciklista, és ezer szerencse, hogy csak a kabátja felét szakította le. El is gázolhatott volna, ha a vasparipás nem oly óvatos! ...

De nem mindenki olyan szeles, mint egy ez a félköttyás fiatal ember

Lám, szembe lassan, kocogva, vigyázva jön egy fogat, amely olyan kísérteties alaku, hogy megijesztene, ha az elébe fogott sovány Rozinante nem volna olyan bizalom gerjesztő. De mi az? ... zsebkendőt, hamar zsebkendőt! ...

Tudja mit, barátom! ... tud maga szaladni? ... no, gyerünk gyorsan, nemsétálunk tovább.

Kérem, ne nehezeltjen rám, hogy ezzel a sétával olyan lehetlent kívántam, de ígérem, hogy többé soha sem jönnek ilyen bizarr eszmém.

Üdvözlő:

Gitta.

U. u. Nem is hinné, milyen rémes álom volt az esti séta után?!

annál sötétebbé tette az ő vigasztalan gyászát.

És az ő szomorú ablakával szemben minő lázas az élet! A fecsképár, az ő rendes pár fecskéje, lelkes esiesergéssel onyeleg.

A fészek ura boldog büszkességgel röp-dösi körül házatáját és beszél fecskenyónak:

— Csuvik! ... csuvik!

Balogh Károly lelkét valami meleg szeretet futja be.

— Lám, lám, ezeknek a madárkáknak nem haszontalan az életük ... van jövőjük, — de ő?!

Sóhajtott.

Nehezen szakadt ki a lelkéből a fájdalom és bár erélyesen mondta:

— Ostobaság! ... bolondság ...

azért érezte, hogy nincs igaza, mert sajog bele egész valója.

De a figyelmét nagyon lekötötte a szomszédság. Annyit nézte, annyit foglalkozott már ezzel a fészekkel, hogy ismerte a fecskét, tudta a napirendjüket és álmaiban ott volt az a bizonyos fészek is, amelyet olyan kívánatosnak, puhának, vonzónak gondolt.

A fecskék fészke állt, de az övé — szétrombolódott, elpusztult, mielőtt megépült volna és ez a pusztulás annál szomorubb volt, aminél több édes álomfoszlányt raga-

dott magával.

Most valami új dolog ötlött a szemébe.

— Nini! egy idegen fecske! Egy erős, szép nagy madár. ... Biztos repülésű, nyilsebes szárnyu.

Megkerüli a fészket, meg elesap mellette. Rendesen kilesi, hogy a him ne legyen ott, akkor be is kájt a fészek nyilásán:

— Csuvik! ... csuvik!

Károly csak nézi, nézi ... és a lelke egyszerre megtelik szánakozó könnyel.

Eszébe jut megint egy rózsás leányarc, hamvas, gödrös, dacos kis ál, — és valaki, aki vele — velük is úgy tett, mint ama nagy fecske itt átellenben.

Érdeklődve nézi a képet.

— Vajjon mi lesz belőle?

És a helyzet csakugyan fejlődik. Visszajött a him és a két fecske találkozott. Indulatos haraggal néztek egymásra.

— Csuvik, csuvik, csuvik!

A fészek gazdája behúzódott a pihés nőstény mellé, míg a másik nyilmódra suhant tova.

Belülről ijedt zaj hallatszik. Az idegen fecske nagy hódító lehet, mert a him hizelegve bujik meg az anyafecske mellett és miután megnyugtatja, félve melengetik együttesen a fiókákat.

A nap süt, a sugárnak már ereje van.

A hétről.

— július 27.

Szalmaözvegy.

Ilyen időtájt, mikor a nagyságák fűrdöznek, s a férfiek itthon keresnek (és találnak) szórakozást, rendszerint fölmerül a kérdés, hogy honnét ered a szalmaözvegy elnevezés.

A számtalan fejtegetés közt ez a helyes:

A római kath. egyház annyira szent köteléknek találta a házasságot, hogy annak fölbontását nem igen engedte meg, s legfőlebb azt tette, hogy érvénytelenítette. A szent házasság mellett szigorú őrt állt és a mult század végén már annyira ment, hogy a házastársak ideiglenes elválását is görbe szemmel nézte. Azt az ideiglenes elválást értjük, amely pár hónapra szól, s ami azért történt meg, mert a férjnek el kellett utazni.

Ha az akkori időben a férj el akart utazni s az asszonyt bizonyos időre otthon akarta hagyni, vagy megfordítva, ha a feleségnek kellett családi ügyben távozni: ez csak úgy történhetett meg, ha előbb a plebánosnál megjelentek és ha az engedélyt adott. Ilyenkor volt azután szó a „szalmáról“, a melynek a révén az ideiglenes özvegy ugynevezett szalmaözvegy lett. A plebános ugyanis az engedély megadásakor igen szigorúan megparancsolta az otthon maradó házastársnak, hogy mindaddig, míg házastársa távol van, szalmán töltsé az éjét. Egy szóval, hogy egyszerű szalmán aludjék.

Most már az a kérdés, hogy miért kellett az otthonmaradónak szalmán aludni? Hát bizony azért, mert a házasság szentsége s a házastárs hűsége fölött örködő egyház így okoskodott. Az a házastárs, mondjuk a férj, aki több heti utra kel, az utazás nehézsége, fáradsága miatt (mert hát akkor kocsin, még pedig rázós kocsin vagy lovon lassan és veszélyvel történt az utazás) nem igen gondol arra, hogy valakivel viszonyt kössön és a feleségét megcsalja.

A jámbor, ha este megpihen, örül, ha ágyat kap és eszeágában sines a a fáradt testü embernek arra, hogy a koresmárosnének kurizáljon. A kényelemben otthon maradó másik házastárs már más helyzetben van. A jó koszt, az unalom s a pelyhektől meleg ágy szerelemre serkenti és arra esábitja. Hogy tehát bünös érzelmek ne támadjanak benne és hütlenségre ne gondoljon, feküdjék csak kemény szalmára. Az majd nem izgatja fel a vérét és nem szolgál helyettesítő. Minnekutána pedig mindaddig szalmán kellett aludnia, míg társa visszatért: szalmaözvegynék nevezték.

Ma persze már ez mitse használ, mert a távozó kényelmesen utazik és egyáltalában nincs elfáradva annyira, hogy a hűségében erre való tekintetből meg lehetne bízni.

— **Lits Gyula** vármegyénk főispánja e hó 21-én fejezte be vihayei nyári pihenőjét. Szerdán battai bírtokára utazott, homét e hó végén érkezik haza székhelyére.

— **Ferdinánd fejedelem Szent-Antalban.** Ferdinánd bolgár fejedelem egész családjával különvonaton Selmebányára érkezett, ahonnan azonnal Szent-Antalra hajtatott. Boris és Cyrill hercegek, valamint Eudoxia hercegnő látható érdeklődéssel és igen nagy örömmel szemléltek a szép vidéket.

— **Házasság.** Belesák Ödön, Belesák László lévai kir. közjegyző fia e hó 26-án vezette oltárhoz *Fabricsius* Mariska kisasszonyt özv. Fabricsius Ágostné leányát Merén.

— **Landauer Béla dr. képviselő-jelöltsége.** Landauer Béla dr. vármegyeyei tb. főjegyzőt a esáktornyai kerület néppártja, miután Ziegler Kálmán a képviselőiségről lemondott, újból felkérte a jelöltség elfogadására. A függetlenségi párt jelöltjei sorba visszaléptek, az utolsó pillanatban léptette föl az ottani 48-as párt *Filipich* Lajos plebánost, kivel szemben Landauer Béla dr. az e hó 25-ikén megejtett választáson 243 szóval kisebbségben maradt.

Vidám tavaszi hangulat árad szerte az udvaron és a fészek lakói olyan félénk esendben lapulnak meg. Érezhető előre a támadó vihar szele.

Most kinyílik a Balogh Károlylyal szemben lévő ablak és egy borzas haju, meztelen nyaku kisleány hajol ki rajta.

Felnéz a fészekre és mosolyog.

— Csuvik, esuik. — De esendben vagytok, kis madárkám!

Balogh átköszön.

— Jó reggelt, Bözsike!

A kis leány ijedten kapja a nyaka elé a kezét.

— Már ilyen korán föl van, Balogh ur?!

— Föl biz én, — itt nézem a fészeket.

— Ma olyan esendesek . . . pedig rendesen ők keltenek.

— Valami baj lesz . . .

— Ugyan?!

Ép ekkor jön meg az idegen fecske. Társat is hozott és fenyegetően csicseregnek be a fészekbe:

— Csu-u-vikk! esu-u-vikk!

Ezután borzasztó dolog történt

A esőreivel vagdalkozva, sikongva nekiment a két madár a fészeknek. Az esőtől meglazult vakolat engedett és a fészek egy pere alatt lent feküdt a földön, mellette törött szárnynyal a két szegény fióka.

A leány rémulve, ijedten szaladt le az emeletről és csaknem egyszerre nyultak

— **Nyári mulatság.** Az oroszokai Cukorgyári Tisztikar Ifjusága folyó évi augusztus 5-én (vasárnap) az oroszokai gyári kaszinó kertjében nyári mulatságot rendez. Az ünnep kezdete délután 4 órakor lesz. Belépti díj személyenként 1 korona. Műsor: Dijkuglizás értékes díjakkal. Versenytenisz értékes első díjjal és érmeikkel. Galamblovészlet üveggalambokra, értékes díjakkal. Céllovészlet. Szerencsebazár. Halászesárda. Óriási tűzijáték. „Makk-hetes” mulató.

— **Kánikula.** E hó 23-án kezdődött meg hivatalosan a kánikula. A kánikula fogalmával furesán vannak az emberek. Mindenki ismeri és használja ezt a kifejezést, kánikula hűsöget emlegetnek stb., de hogy a július 23-tól augusztus 23-áig terjedő idő miért viseli ezt a különös megjelölést s hogy a mi éghajlatunk alatt a kánikulának valóban olyan nevezetes szerepe van-e? arról csak igen kevesen tudnának felvilágosítást adni. Hogy a kifejezés helyes értelmét megtudjuk, vissza kell mennünk a hellén óskorba, melytől a kánikula fogalmát vettük. A görögök az éveknek azt az időszakát, mely nálunk legmelegebb volt „opora”-nak nevezték és kezdetét július 23-ától számították. Ennek a napnak hajnalán válik először láthatóvá az általunk Siriusnak nevezett csillag, amelyet ők „kutya csillag”-nak hívtak s amely a kutya csillagképében minden más csillagnál fényesebb. Ez a teljesen véletlen találkozás szülte a görögöknél a kutya-napok fogalmát, amelyet később a rómaiak is átvettek *dies canicularis* név alatt. Mi ezt a szót július 23-ától augusztus 23-áig terjedő idő megjelölésére minden kritika nélkül vettük át, noha nálunk ez elnevezésnek sem csillagászati, sem meteorológiai föltétele nincs meg. A csillagászati: mert a kutya csillag, a Sirius, nálunk nem július 23-án tűnik föl először a horizonton; a meteorológiai: mert a mi éghajlatunk alatt épséggel nem a július 23-ától augusztus 23-áig terjedő idő a legforróbb időszak.

— **A pénzügy köréből.** A pénzügyi min. kir. miniszter *Págl* Zoltán ternovai, és *Farkas* Áron ipolyneki járási számvevőket kölesönösen áthelyezte.

— **Tennisz verseny.** A *Honti Sportklub* augusztus 19-én és 20-án országos labda — tennisz versenyt rendez, a mely iránt az érdeklődés a sportkörökben igen nagy és tekintve a sportklub versenyének sikerét, indokolt is.

Balogh Károlylyal az összetörött, elalélt fiókákért.

Ott pihedett, szenvedett az egyik a leány puha kis kezében, és amikor Károly jobban megnézte a tehetetlen kis jószágokat, látta, hogy a leány szeme csupa meleg aggodalom, érzékeny szeretet és mint a lihegő gyöngye madárkát, — őt is mindjárt elfutja a köny.

Észre sem vette, hogy Bözsike karján fölszaladt a ruha, a reggeli pongyola kapesai sem őrzik hamvas válla titkát eléggé, de azt meglátta, hogy a mélységes kék szempárban végtelen a jóság.

— Szegény madár! — mond a leány, — ugy-e, meghal?

Amint simogatta, amint melengette, a parányi kéz is az ő kezébe került és úgy mondta vigasztalva:

— Nem! . . . dehogy . . . bizonyára meggyógyul, ha maga nézi, Bözsike! . . . ha gyöngéd szeretettel ápolja, becézi!

A leány ráemelte pillantását:

— Igazán? — és sugárzó bizalommal, hittel lón tele a szeme.

— Igazán! — mond a fiu és bizalommal, hittel lón tele a szive.

Bözsike háladatosan néz Balogh Károlyra és olyan jól esik neki, — hogy könnyű csókot lohat a madár csüggedt, fájó szárnyacskájára.

— **Elítélt párbajozók.** *Krigovszky* László és *Schwarz* Gyula párbajgyűében szerdán e hó 26-án volt a tárgyalás a helybeli kir. járásbírósnál. *Fekete* Imre kir. aljbíró mindkét felet 3—3 napi elzárásra ítélte.

— **Nyári ünnep Nagymaroson.** Az országos Gyermekevédő Liga alapja és a nagymarosi szegénygyermekök javára rendkívül sikerült nyári mulatságot rendeztek Nagymaroson a Koronavendéglő összes helyiségében. A jótékony cél érdekében közreműködtek: Petrás Sári és Kornai Berta művésznők, Klein Irma és Zelmanovits Regina zongoraművésznők, Hász Mimike, Keleti Elza, Balog Margit, Szép Erzs, Földes Rózsa és Ilus, Székely Mancsi, Hitz Klára; Groszmann Rudolf, Feld Armin, Kertész Zsigmond, Radó Sándor, Weinberger Rezső és Perényi Alfréd műkedvelők. A nyolc pontból álló műsoron kívül volt cigányzene, konfetti és szerpentindobás, világposta, szépségverseny, más szórakozás és tánc virradtig.

— **Elütötte a vonat.** E hó 21-én Letovics Lajos szántói születésű 16 éves süketnéma a szakallosi állomáson át akart monni a sineken, s nem vette észre az arra jövő vonatot, melynek lépesője elütötte oly erővel, hogy ballába combjában eltört. A helyi kórházba szállították ápolás végett.

— **Orosz menekültek nálunk.** Kedden vagy tíz főnyi bielosztói orosz zsidó utazott át Ipolyiságon. Az orosz vérengzősek elől menekültek a legnagyobb szegénységben és az ipolyisági zsidó hitközség tetemes anyagi segítségben részesítette őket.

— **Verekezés.** Mucska János és Hridik József mulatozás közben Szemeréden összeverekedtek, mi közben az előbbinek karját egy dorongütéssel eltörté.

— **Balesetek.** *Pupák* János palásti lakos aratás közben leányának *Pupák* Julisnak lábát kaszával elmetsette. Sulyos sebével a helyi kórházba szállították. — A vizgázatlanság áldozata. *Jankovich* Béla dr. gazdatisztjének *Zajzon* Béla-nak 1 1/2 éves kis fia. A konyhában játszadozván magára rántotta valami vírtólós kékitővel telt üveget s egész testét ledögte vele. *Himmler* Sándor dr. vette ápolás alá.

— **Uj szabóüzlet.** *Hirschfeld* Miksa és tarse cég alatt augusztus elején Ipolyiságon, a Holczér-szállóban szabóüzlet nyílik meg. Bővebbet a mai számunkban közölt hirdetés.

a hol
SINGER-
varrógépeket
árulnak.

Ez a cimera
ama raktárak
ismertető
jele,

SINGER Co. varrógép R. T.

LÉVA, Kazinczy-utca 2. szám.

Csak 5 korona

4 és fél kilo (körülbelül 50 drb) kevéssé megsérült finom, enyhe,

pipere-szappan

rózsa, lilomtej, orgona, ibolya, rezeda, jázmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes megküldése, vagy utávétellel küldi:

SCHEFFER D. SÁNDOR
BUDAPEST, VIII. Bezerédy-utca 3. sz.

Eladó butor!

Vámosmikolán Főutca 110. sz. alatt egy keveset használt **szalon garnitúra, egy konzol márványlappal és tükörrel, ugyszintén mosdó márványlappal és tükörrel** elköltözés miatt eladó.

Cim a kiadóhivatalban és **Turcsányi Kálmán** ur fűszerkedésében **Vámosmikolán** tudható meg.

Árverési hirdetemény.

Matusovits Péterné szül. Murgács Ananka lipótvári és Vitkay Imréné szül. Murgács Irma budapesti lakosok ezennel közhírré teszik, hogy a kizárólagos tulajdonukat képező és a selmecebányai 1778. számú telekjegyzőkönyvben I. 1 sorsz. 244 hrszám alatt felvett, Selmecebányán Akadémia utca 19 szám alatt fekvő

emeletes bérházukat

1906. évi augusztus hó 16. napjának d. u 4 órákor önkéntes árverés alá bocsátják, mely árverésre eladó felek a venni szándékozók ezennel meghívják.

Az árverés a helyszínén Selmecebányán, Akadémia utca 19 szám alatt fog megtartatni; az ingatlan kiáltási ára **40.000 korona**.

Közelebbi feltételek megtudhatók **Vörös Ferenc** városi tb. főjegyző urnál Selmecebányán, vagy **Nagy Aladár dr.** ügyvédnél Budapest, VII. Kerepesi-ut 40 sz.

Budapest, 1906 évi július hó 15-én.

Matusovits Péterné és Vitkay Imréné

95. 1906. végreh. szám.

Arverési hirdetemény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ipolysági kir. törvényszék 1905. évi 52/8 számú végzése következtében **Kálmán Gyula dr.** ügyvéd által képviselt **Susiczki József** javára **Tornyos Anna** ellen 10 kor. s jár. erejéig 1906. évi január hó 8-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 640 koronára becsült következő ingóságok u. m.: ökrök és üszök nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a korponai kir. járásbírósig 1905-ik évi V. 89. 4. számú végzése folytán 10 kor. tőkekövetelés, ennek 1905. évi január hó 1 napjától járó 6 százalék kamatai, és eddig összesen 42 kor. 46 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig is Felsődacsólam községhez tartozó tanyán lakó végrehajtást szenvedettnél leendő eszközölsére **1906. évi augusztus hó 7-ik napjának délutáni 3 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek szükség esetén becs. áron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az árverezendő ingóságokat má-

sok is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.
Kelt Korponán, 1906. évi július 19-én.

Bottka József
h. kir. bír. végrehajtó.

Ipolysági piaci árak.

Buza 100 klgként kor.	15.20—15.40
Rozs	12.50—12.60
Arpa	13.50—14.00
Zab	15.00—15.20
Bab	24.00—25.00
Kukorica	14.00—14.20

Cserép kályha.

JUHÁSZ ZOLTÁN

vas-, szerszám-, vasdizsmü-áru-, gazdasági- s varrógépek-, konyhafelszerelések és festék-üzlete „AZ ARANY ÁSÓHOZ”
IPOLYSÁG.

Van szerencsém szíves tudomására adni, hogy az aranyosmaróti **SEBEK-féle**

cserépkályha gyári raktárt
bizományba átvettem,

különféle színű, mintájú s nagyságu, a jelen kornak teljesen megfelelő **cserép kályhák**at tartok állandóan raktáron, az általam felállított cserépkályhák, kandallók takaréktűzhelyek tartósságáért teljes jótállást vállalok.

Elfogadok régi cserépkályhák átrakását s teljesen újjáalakítását az általam átrakott régi cserépkályha átrakásáért is a legmesszebbmenő jótállást elvállalom.

Tartok továbbá raktáron: **kerti virágvázákat, előszobai-vázákat, virágágy körüli cserepeket** s minden e szakmába vágó, bármilyen legmodernebb cikkeket, méret, rajz után megrendelt kályákat stb. a legutányosabb áron és leggyorsabban eszközölk.

Tisztelettel

Juhász Zoltán.

Cserép kályha.

Legalkalmasabb bevásárlási forrás!

Van szerencsém a tisztelt közönség tudomására hozni, hogy **szabó üzletem mellett**

férfi-divat-üzletemet megnyitottam.

Férfi- és gyermek-fehérműek, gallérok, kezélok divatos **szekendők**, legfinomabb **kalapok, férfi-, női- és gyermek-cipők, kész gyermekruhák, esernyők, sétatokok** és minden a férfi divat körébe tartozó cikkek nálam **15—20 százalékkal** olcsóbban szerezhetők be, mint Budapestben.

Felhívom tehát a t. nagyközönség figyelmét ujonnan berendezett üzletemre.
Kiváló tisztelettel

Frischer Adolf.

Vezérszó: Minden darab szappan a **Schicht** névvel, tiszta és ment káros alkatrészeketől.

SCHICHT-SZAPPAN!

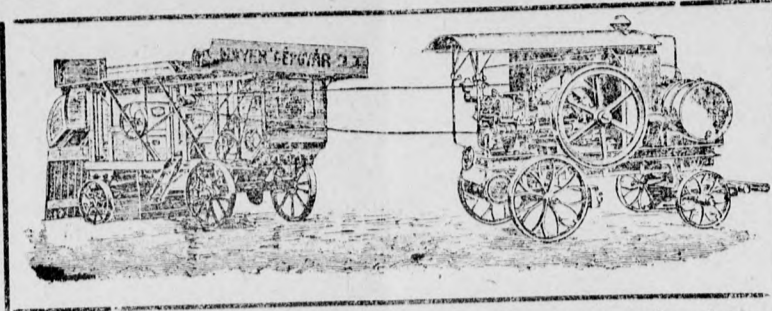
(„Szarvas” vagy „kulcs”-szappan) a legjobb és használatban a legolcsóbb, minden ruhanemű és mosási módszer részére.

Jótállás: 25.000 kört fizet **Schicht György** cég **Aussigban** bárkinék, aki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht” névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

MAYER gépgyár Vas- és Fémöntöde R.-Társ. SZOMBATHELY. BUDAPEST, Váci-körút 61. szám.

HAZAI GYÁRTMÁNY.
Küiben:
Malomépitészet.
Motorosztály.
Kitűnő munka!
Kedvező feltételek!

ALAPITTATOTT 1850.
Mindennemű

Gazdasági gépek
gyártása.

Arjegyzék kívánatra ingyen
és bérmentve küldetik.

Azonnal szállíthatók még:

Osborne MAROKRAKÓ ARATÓGÉPEK, FÜKASZÁLÓK. Cséplő-
készletek: 3 PH. 22", 4 PH. 27", 6 PH. 800 mm., 8 PH. 900 mm., 12 PH.
48" és minden más gazdasági gépek legújabb és legjobb kivitelben.

933. 1906. Eln. szám.

Arlejtés.

Az ipolysági kir. törvényszék és járásbíró, valamint a ipolysági kir. ügyészség és fogház részére 1906/7. évben szükséges körülbelül 303 méter tűzi hasab eserfa szállításának biztosítására 1906. évi augusztus hó 28. napján reggeli 9 órakor, Ipolyságon a kir. törvényszéki elnöki irodában, írásbeli ajánlatok mellett árlejtés fog tartatni.

Az árlejtési feltételek a törvényszék irodaigazgatójánál megtekinthetők.

Ipolyság, 1906. évi július hó 21-én.

Ráth dr.
h. elnök.

932 Eln 1906. szám.

Arlejtés.

Az ipolysági kir. törvényszék és az ennek területén levő négy kir. járásbíró, valamint az ipolysági kir. ügyészség részére 1907. évben szükséges körülbelül 525 csomag (560 grammal számított bécsi font) első rendű faggyu (stearin) gyertya szállításának biztosítása céljából 1906. évi augusztus hó 28. napján reggeli 9 órakor Ipolyságon a kir. törvényszéki irodában, írásbeli ajánlatok mellett árlejtés fog tartatni.

Az árlejtési feltételek a törvényszék irodaigazgatójánál megtekinthetők.

Ipolyság, 1906. évi július hó 21-én.

Ráth dr.
h. elnök.

UJ! * FÉRFI SZABÓ-ÜZLET * UJ! IPOLYSÁGON, Holeczer nagyszálloda épületében, a Fő-téren.

A nagyrabecsült uri közönség kényelmére

férfi szabó-üzletet

vezetek augusztus hó elejétől a legelőgansabb izlésnek megfelelőleg, úgy divat-szövet mintákkal, mint minden saison legújabb szabásával.

Tapasztalataimat a főváros első rendű szabó üzleteiben szereztem több éven át, kizárólagosan, mint szabász, u. m.: Weiner és Grünbaum és es kir. udvari szállító (Deák-tér), Leitesdorfer és fia es. es kir. udvari szállító (Koronaherceg-utca), D. Klein Váci utca és több nagyobb cégnél.

Gyors és pontos kiszolgálás mellett a legesek nyelvi hibéért felelek.

A nagyérdemű vevőközönség szives pártfogásáért esedezünk.

Kiváló tisztelettel

Belle József szabász és üzletvezető,
Hirschfeld Miksa és Társa cég alatt

PAGLIANO-SYRUP

VÉRTISZTÍTÓ-SZER

előállítva 1838. óta

Utánzatoktól óvakodjunk.

Kérjük minden üvegen a világoskék gyári végjegyet Professor
GIROLAMO PAGLIANO névalírással.

Girolamo Pagliano tanár által
Firenz, via Pandolfini (Olaszország)

Főraktár Magyarország részére:
TORÓK JÓZSEF gyógyszerháza BUDAPEST
Király-utca 12. és Andrassy-ut 26. szám.

Nyomatott NEUMANN JAKAB gyorsajtóján Ipolyságon.